

Nasjonalt Fagforum Grunnvann

Olje- og energidepartementet

Dato: 03.11. 2023

Innspill til stortingsmelding om flom og skred

Nasjonalt Fagforum Grunnvann viser til invitasjon om skriftlige innspill til ny stortingsmelding om flom og skred på Olje- og energidepartementets nettsider.

Stortingsmeldingen Klimatilpasning i Norge Meld. St 33 (2012-2013) viser til at et villere, våtere og varmere klima må forventes, og vi må regne med flere alvorlige skred- og flomhendelser i framtida. Flom og skredskadene under uværet Hans gir et forvarsel om noe av det vi kan vente oss mer av.

Kunnskapsgrunnlaget vil være avgjørende for å kunne møte disse utfordringene gjennom arealplanlegging, sikringstiltak, varsling og beredskap.

Få områder er kartlagt hydrogeologisk i Norge, og begrenset forskningsinnsats er lagt ned for utvikling av kunnskap om betydningen av hydrogeologi for skred og flom i områder med forskjellig geologi. Grunnvanns- og markvannsforhold er avgjørende for forståelse av skredrisiko og utløsning av skred i løsmasser og i berggrunn, og for vurdering av framtidige tiltak, utforming av overvåking og varslingstiltak. Utvikling og bruk av slik kunnskap vil være viktig for å kunne møte utfordringene i et klima i endring. Kunnskap om betydningen grunnvannsmagasiner kan ha for utjevning av flomtopper og naturbasert håndtering av overvann i urbane strøk vil også være viktig i en slik sammenheng.

Nasjonalt Fagforum Grunnvann ser behov for særlig satsing på følgende:

- Systematisk gjennomgang av grunnvannets rolle i nyere og historiske skredhendelser under ulike geologiske og hydrologiske forhold
- Bedre kunnskap om grunnvanns- og markvannsdynamikk og hydrogeologiske egenskaper i ulike løsmasser i skredutsatte områder som grunnlag for risikoforståelse, tiltak og overvåking
- Bedre kunnskap om grunnvann i fjell i skredutsatte områder med ulike berggrunnsforhold som grunnlag for risikoforståelse, tiltak og overvåking
- Bedre forståelse av interaksjonen mellom grunnvann i fjell og løsmasser, inkludert grunnvannets påvirkning på marin leire derav økt risiko for kvikkleire
- Utvide det nasjonale stasjonsnettet med nye stasjoner for overvåking av grunnvann i fjell og løsmasser og markvann i skredutsatte områder
- Styrking av arbeidet med hydrogeologisk kartlegging i forvaltningen, spesielt ved NGU

Tilpasning til et klima med flere alvorlige skred- og flomhendelser vil medføre behov for ny kunnskap, tilpassede utdanningstilbud og anvendelse av kunnskapen. Vi foreslår et større felles satsingsprosjekt (faneprojekt) for utvikling av ny kunnskap om naturfarer, grunnvann og hydrologi. Et samarbeid mellom universiteter med tilknyttede undervisningstilbud, NVE, NGU, NIBIO, lokalsamfunn og lokal forvaltning med klimatilpasningsutfordringer som må løses, og andre aktuelle aktører vil kunne bidra til at ny kunnskap raskere kan tas i bruk i arealplanlegging, sikringstiltak, varsling og beredskap.

Bergen, Ås, Trondheim, Bø, Sogndal, Oslo 03.11.2023

På vegne av Nasjonalt Forum Grunnvann

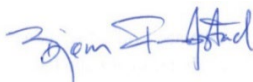
Rannveig Øvrevik Skoglund, Universitetet i Bergen (UiB)

Jens Kværner, Norsk Institutt for bioøkonomi (NIBIO)

Helen French, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)

Bjørn Frengstad, Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet (NTNU)

Johanna Anjar, Universitetet i Sørøst Norge (USN)

Guri Venvik, Norges geologiske undersøkelse (NGU)

Thomas Scheiber, Høgskulen på Vestlandet (HVL)

Clara Sena, Universitet i Oslo (UiO)

Mari Vestland, på vegne av IAH-Norge